

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง โอกาสก้าวหน้าในอาชีพของสตรีในงานเฉพาะเพศชาย มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑. เพื่อศึกษาว่า ข้อสมมุติฐานเกี่ยวกับภาวะสัญลักษณ์นิยม (Tokenism) ของ Kanter สามารถใช้อธิบายถึงโอกาสก้าวหน้าในอาชีพของสตรีไทย ที่เข้าร่วมในงานที่ถือว่าเป็นงานเฉพาะเพศชายได้ดีเพียงไร

๒. ศึกษาถึงปัจจัยอื่น ๆ อันอาจจะมีอิทธิพลต่อโอกาสก้าวหน้าทางอาชีพของสตรีไทย ซึ่งไม่ได้เป็นประเด็นที่ภาวะสัญลักษณ์นิยมของ Kanter ให้ความสนใจ โดยประเด็นเหล่านี้ปรากฏอยู่ในข้อโต้แย้ง หรือคำวิจารณ์ต่อภาวะสัญลักษณ์นิยมของ Kanter

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ข้อสมมุติฐานเกี่ยวกับภาวะสัญลักษณ์นิยมของ Kanter ไม่สามารถอธิบายถึงโอกาสก้าวหน้าในอาชีพของสตรีไทยที่เข้าร่วมในงานที่ถือกันว่าเป็นงานเฉพาะเพศชายได้อย่างสมบูรณ์ตามที่ Kanter เสนอไว้ กล่าวคือ แม้ผลการวิจัยจะชี้ให้เห็นว่า สัดส่วนของผู้ร่วมงานหญิงและผู้ร่วมงานชายในกลุ่ม ยังคงเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อโอกาสก้าวหน้า ในอาชีพของผู้ร่วมงานหญิง ที่เข้าร่วมในงานที่ถือกันว่าเป็นงานเฉพาะเพศชาย ในขณะที่ปัจจัยเกี่ยวกับการขัดเกลาบทบาทของบุคคลแต่ละเพศ ตามค่านิยมของสังคม ไม่ได้มีอิทธิพลต่อโอกาสก้าวหน้าทางอาชีพของผู้ร่วมงานหญิงแต่อย่างใด แต่ทิศทางของความสัมพันธ์ระหว่าง สัดส่วนของผู้ร่วมงานแต่ละเพศกับโอกาสก้าวหน้าในอาชีพของผู้ร่วมงานหญิงในกลุ่มกลับตรงกันข้ามกับข้อเสนอบนภาวะสัญลักษณ์นิยมของ Kanter กล่าวคือ เมื่อผู้ร่วมงานหญิงมีสัดส่วนที่ต่ำกว่าผู้ร่วมงานชายมาก ๆ แล้ว พวกเธอจะมีโอกาสก้าวหน้ามากกว่า มีความรู้สึกต่อการเป็นสมาชิกคนหนึ่งหน่วยงานที่ตนสังกัดที่ดีกว่า รวมทั้งมีความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ร่วมงานเพศชายในกลุ่มเดียวกัน ในขณะที่ดีกว่าผู้ร่วมงานหญิงในกลุ่มที่พวกเธอมีส่วนใกล้เคียงกับผู้ร่วมงานชายมากกว่าในกลุ่มแรก นอกจากนี้ ผลการวิจัยครั้งนี้ยังชี้ให้เห็นว่า แนวคิดอันมีที่มาจากการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้ที่มีลักษณะ เป็นชนกลุ่มน้อยและชนกลุ่มใหญ่ ภายในกลุ่มสังคมเดียวกัน ที่เห็นว่า หากสมาชิกที่เป็นชนกลุ่มน้อยมีจำนวนที่เพิ่มมากขึ้นเท่าใด ก็จะยิ่งเพิ่มการเลือกปฏิบัติที่ชนกลุ่มใหญ่มีต่อพวกตนมากขึ้นเท่านั้น และความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกที่เป็นชนกลุ่มน้อยและชนกลุ่มใหญ่ภายในกลุ่มเดียวกัน จะเป็นไปในทางที่ดีมากขึ้นเมื่อสมาชิกที่เป็นชนกลุ่มน้อยมีจำนวนไม่มากนักนั้น เป็นทศนะที่สามารถ ใช้อธิบายถึงโอกาสก้าวหน้าในอาชีพและประสบการณ์ในอาชีพของสตรีไทยได้เป็นอย่างดี